

MINISTERRAAD

Nr. 4556

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 15 november 1968 in de Trêveszaal
aangevangen 's morgens om tien uur en 's middags voortgezet

Aanwezig: minister-president De Jong en de ministers
Bakker, Beernink, De Block, Klompé, Lardinois,
Polak, Roolvink, Schut en Veringa (Afwezig zijn
de ministers Luns, Den Toom, Udink en Witteveen)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
Van Es (de punten 1 t/m 4g, 5 t/m 10, 16 t/m 17e),
Grapperhaus, Keyzer (de punten 4c en 4f t/m 4h),
De Koster en Van Son (de punten 11 t/m 15)

Secretaris: drs. J. Middelburg
Notularis : mr. J. P. M. H. Merckelbach

1. Notulen van de vergadering van 8 november 1968

Aangehouden.

2. Mededelingen

a. Inzending decoratievoorstellen 1969

De minister-president deelt mede dat de
directeur van het Kabinet van de Koningin heeft verzocht
om de decoratievoorstellen voor Koninginnedag 1969 niet
later dan 1 april in te sturen.

2 b. Kamervragen ...

4 b. Europese ruimteconferentie (Zie notulen m.r. 8 november 1968, punt 6)

Staatssecretaris De Koster brengt verslag uit over de ELDO-conferentie en de Europese ruimteconferentie in Bonn. De ELDO-conferentie had op de eerste conferentiedag een Duits compromis-voorstel aanvaard. De Britse delegatie maakte evenwel een voorbehoud, omdat het Britse kabinet op dezelfde dag een aparte vergadering hield over het technologische onderzoek. Op de tweede conferentiedag deelde de Britse minister Wedgwood Benn mede dat de Britse regering had besloten zich geheel uit de ELDO terug te trekken en de daarmee vrijkomende bedragen te besteden aan de programma's van de ESRO en de CETS. Wedgwood Benn wees erop dat de Europese landen met betrekking tot de ontwikkeling van raketten een onoverbrugbare achterstand op de Verenigde Staten hebben opgelopen, doch dat ten aanzien van wetenschappelijke en toepassings satellieten geen achterstand ten opzichte van de Verenigde Staten bestaat. De Britse regering achtte het daarom juist alle inspanning te concentreren op de ontwikkeling van wetenschappelijke en toepassings satellieten en deze te lanceren met Amerikaanse raketten. Door deze mededeling kwam het ter zake van ELDO bereikte akkoord op losse schroeven te staan. Spreker was zelf al eerder tot de conclusie gekomen dat het weinig zin heeft projecten aan te pakken die de Verenigde Staten reeds lang hebben uitgevoerd. Men doet dit dan alleen op grond van prestige-overwegingen, waarvan ook de ontwikkeling van de Franse kernbom een voorbeeld is. De Franse regering wil voor de lancering van satellieten niet afhankelijk zijn van Amerikaanse raketten en het ELDO-programma, desnoods met enkele andere landen, voortzetten. Spreker vraagt zich af of de enkele jaren geleden door de raad van advies voor het wetenschapsbeleid gestelde prioriteiten - een hogere prioriteit aan ELDO en een geringe prioriteit aan ESRO en CETS - thans nog wel juist zijn. Ook het rapport-Causse wijst in deze richting. Op de Europese ruimteconferentie bleken vrijwel alle landen bereid te komen tot een concentratie van ESRO en CETS. Er werd een commissie ingesteld die medio 1969 zal rapporteren hoe deze concentratie kan worden bereikt. Spreker heeft het betreurd dat de instructie die in de vorige vergadering van de raad werd vastgesteld de Nederlandse delegatie geen bewegingsvrijheid bood. Alle andere landen stelden zich positief ten aanzien van ESRO op en verklaarden zich bereid te komen tot een vergroting van het ESRO-programma met een jaarlijks accres van 6%. Spreker heeft uit Bonn nog telefonisch overleg gepleegd met minister Veringa; het opnemen van contact met minister Witteveen om deze tot een wat ruimer standpunt te bewegen is echter niet gelukt. Spreker geeft in overweging dit punt in de raad verder te bespreken bij de behandeling van het rapport van de

delegatie. ...

delegatie. Eerst zal men dan vooroverleg moeten voeren tussen Economische Zaken, Verkeer en Waterstaat, Financiën, Onderwijs en Wetenschappen en Buitenlandse Zaken. Minister Veringa vraagt of de uit het ELDO-programma, indien dit niet wordt voortgezet, vrijkomende gelden voldoende zijn voor een acceptabele deelneming aan de ESRO. Staatssecretaris De Koster antwoordt bevestigend, doch wijst erop dat Financiën reeds een embargo heeft gelegd op alle gelden die uit ELDO kunnen vrijkomen. Spreker verwacht dat Frankrijk en Duitsland de ontwikkeling van een Europese raket zullen voortzetten. Het is niet uitgesloten dat ook België aan deze ontwikkeling zal blijven deelnemen. Minister De Block stelt voor het verslag aan de raad over de ruimteconferentie vergezeld te doen gaan van een interdepartementaal besproken advies. De minister-president stelt na een korte discussie voor bij de behandeling van het verslag over de ruimteconferentie te bespreken hoe de verdere adviezen zullen worden voorbereid. De raad besluit aldus.

Minister Veringa merkt op dat hij de opmerking over een accres van 6% voor ESRO niet geheel begrijpt in het licht van de in de vorige vergadering van de raad genomen beslissing.

4-c. De toetreding van Groot-Brittannië tot de EEG (Zie notulen m.r. 8 november 1968, punt 1d)

Staatssecretaris De Koster merkt op dat het congres van de Europese Beweging in Den Haag vrijwel algemeen als een mislukking wordt beschouwd. De Britse minister Stewart leverde een vrij negatieve bijdrage en de Britse oppositieleider Heath stelde zich nog negatiever op door erop te wijzen dat Groot-Brittannië aan geen enkele vorm van samenwerking met de EEG zal deelnemen, indien Frankrijk daarbij niet volledig betrokken zou zijn. Spreker deelt voorts mede dat minister Luns bij het overleg tussen de Vijf en Groot-Brittannië heeft voorgesteld een regeringsconferentie te houden tussen de EEG-landen en alle kandidaatleden.

Minister Polak vindt het vreemd dat de leden van de raad dit nieuwe voorstel van minister Luns uit de krant hebben moeten vernemen. Staatssecretaris De Koster wijst erop dat het voor minister Luns praktisch onmogelijk was de ministerraad die niet meer bijeen kon komen vooraf in te lichten. Het initiatief van minister Luns past overigens geheel in het beleid dat het Nederlandse kabinet heeft gevoerd. Spreker wijst er voorts op dat Nederland binnen de EEG langzamerhand geïsoleerd dreigt te raken. De Belgische regering is steeds minder bereid om initiatieven te steunen die de Franse regering onwelgevallig zijn.

De minister-president neemt aan dat de conclusies van de coördinatiecommissie van 11 november j.l. uitvoerig in de raad zullen worden besproken voor de vergadering van de EEG-ministerraad van 8 en 9 december. Spreker merkt

voorts op ...